

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาความเชื่อและคุณค่าประเพณีบุญข้าวจี๊ของชาวดำบลเทพศิรี
อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้วิจัย : พระครูวิมลธรรมนิมิต (บัวพันธ์ คำสีทา)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูอมรธรรมานุสิฐ, ดร., พธ.บ. (พระพุทธศาสนา),
ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา), Ph.D. (Buddhist Studies).

: ดร.บรรพต แด่ไธสง, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), M.A. (Philosophy),
Ph.D. (Philosophy).

: ผศ.ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ, พธ.บ. (ปรัชญา),
M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy).

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๖/ มีนาคม/ ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (๑) เพื่อศึกษาความเป็นมาของประเพณีบุญข้าวจี๊ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒) เพื่อศึกษาประเพณีบุญข้าวจี๊ของชาวดำบลเทพศิรีอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู และ (๓) เพื่อศึกษาความเชื่อและคุณค่าของประเพณีบุญข้าวจี๊ของชาวดำบลเทพศิรี อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปผลการวิจัยแล้วนำเสนอผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

มูลเหตุสำคัญที่ชาวอีสานทำบุญข้าวจี๊ในเดือนสาม ก็เพราะเป็นเวลาที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนา ชาวบ้านได้นำข้าวใหม่ขึ้นยุ้ง ขึ้นฉาง จึงอยากร่วมกันทำบุญข้าวจี๊ถวายพระสงฆ์ ชาวอีสานทราบถึงอันสงส์ของการทานดังกล่าวจึงพากันทำข้าวจี๊ถวายทานแต่พระสงฆ์สืบต่อมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน

ประวัติความเป็นมาของประเพณีบุญข้าวจี๊ของชาวดำบลเทพศิรี อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ดำบลเทพศิรีได้มีการฟื้นฟูประเพณีบุญข้าวจี๊ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการจัดงานประเพณีแบบเป็นระเบียบแบบแผนและจัดงานอย่างต่อเนื่องมาทุกปี เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาวอีสาน

ความเชื่อและคุณค่าของประเพณีบุญข้าวจี ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตชาวอีสานและชาวตำบลเทพศิรี อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีความเชื่อเรื่องทำบุญว่าการทำบุญเป็นการสะสมคุณงามความดี ความเชื่ออีกประการหนึ่งการทำบุญข้าวจีของชาวเทศบาลตำบลเทพศิรี มีความเชื่อว่าเป็นถวายข้าวจีเพื่อบูชาพระพุทธเจ้าซึ่งจะทำในวันมาฆบูชากลางเดือน ๓ ซึ่งเกิดคุณค่าในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านความสามัคคีของคนในชุมชน ด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชน ด้านศาสนา และวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ

Thesis Title : A Study of Faith and Value of Third Month's Festival
(Bun khawjee) of Tepkhiri Sub-District, Na Wang District,
Nongbuelamphu Province

Proposed by : Phrakhru Vimondhammanimit (Buapan Khamsita)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Committee

- : Dr. Phrakru Amorndhammanusit, B.A. (Buddhist Studies),
M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies).
- : Dr. Banpot Khathaisong, B.A. (Buddhist Studies),
M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy).
- : Asst. Prof. Dr. Chakkrapan Wongpornphawan,
B.A. (Philosophy), M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy).

Date of Graduation: 16 / March / 2016

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the history of the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) in the third lunar month of the North-eastern people, (2) to study the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) of people in TepKhiri sub-district, Na Wang district, NongbuaLamphu province, and (3) to study the belief and value on the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) of people in TepKhiri sub-district, Na Wang district, NongbuaLamphu province. This documentary research was the analytic study of qualitative data, conducted by in-depth interview of key informants. The data were analyzed, synthesized, and made the conclusion, as well as the study results were finally presented.

The research findings were as follows

The main reason of the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) in the third lunar month for the North-eastern people was found that villagers were free from rice farming and kept the new paddy harvest in the barns; therefore, they needed merit-making to offer the monks grilled sticky rice. Understanding the good result of merit-making by offering grilled sticky rice to the monks, the North-eastern people

successively made and offered the monks grilled sticky rice during the third lunar month from their ancestor's period until now.

The history of the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) of people in TepKhiri sub-district, Na Wang district, NongbuaLamphu province was found that this festival was restored by those people under the development strategies of cultural traditions and local wisdom. Traditionally, the festival was successively organized every year in the purpose of the cultural conservation of the North-eastern.

For the belief and value of the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee) towards the ways of living of the North-eastern and the people in TepKhiri sub-district, Na Wang district, NongbuaLamphu province, it was found that they believed merit-making was collection of merits. In terms of those people's belief on the grilled sticky rice festival (Bun Khawjee), the grilled sticky rice was offered to the monks in order to worship the Buddha on Magha Puja Day in the middle of the third lunar month. Also, this festival gave rise to values in various fields: people's mind, harmony of the community's people, ways of living in the community, religion and culture, and economics.